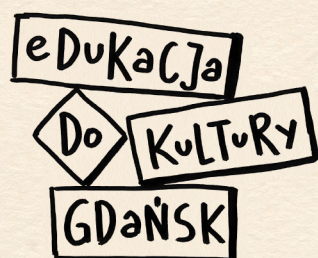

Język Sztuki NaSZym Językiem

**Inspiracje zebrane podczas interwencji
i rezydencji artystycznych EDK. GDAŃSK
w gdańskich szkołach i przedszkolach**

Język Sztuki Naszym Językiem!

Inspiracje zebrane podczas interwencji i rezydencji artystycznych
EDK.GDAŃSK w gdańskich szkołach i przedszkolach

Sztuka, która buduje sprawczość – słowo wstępu

Oddajemy w Wasze ręce publikację będącą efektem działań w ramach programu **EDUKACJA DO KULTURY. GDAŃSK**. To zbiór refleksji i konkretnych ćwiczeń z zakresu tańca, sztuk wizualnych, teatru, filmu i fotografii zaproponowanych przez gdańskich artystkę i artystów. Zachęcamy, by czerpać z tych inspiracji i wykorzystać je w pracy z grupą czy klasą. Dzielą się oni swoimi metodami pracy, które sprawdzili w praktyce podczas warsztatów realizowanych w gdańskich szkołach i przedszkolach. Zachęcamy, by czerpać z tych inspiracji i wykorzystać je w pracy z grupą czy klasą.

Czym jest program EDUKACJA DO KULTURY.GDAŃSK?

Nasz program opiera się na dwóch filarach: **edukacji i kulturze**. Odpowiada na ciągłe zapotrzebowanie w systemie oświaty na wiedzę o sztuce, historii współczesnej i dziedzictwie. Służy rozwijaniu lokalnej tożsamości oraz pozwala wzmacniać środowisko osób zajmujących się edukacją kulturową.

Jednym z działań realizowanych w ramach EDK. GDAŃSK w szkołach i przedszkolach były spotkania przeprowadzone w dwóch formach:

- **Interwencje artystyczne** (2024/2025 I semestr) – pojedyncze warsztaty dające impuls do zmiany, rodzaj artystycznego „zaczynu”, który pokazuje nowe drogi ekspresji.
- **Rezydencje artystyczne** (2024/2025 II semestr, 2025/2026) – pogłębione, kilkuetapowe cykle spotkań pozwalające na zbudowanie trwałej relacji osoby artystycznej z grupą i wspólne wypracowanie finałowego projektu.

Działania te są otwarte na potrzeby odbiorców, angażują uczestników i uczestniczki, wspierają ich refleksyjność oraz rozwijają kompetencje kulturowe i kulturalne.

Dlaczego warto czerpać z doświadczeń osób artystycznych?

Artystka i artyści, którzy dzielą się swoją perspektywą i pomysłami wnoszą do edukacji wyjątkową wrażliwość i unikalne spojrzenie na proces twórczy. Ich wskazówki pomogą Wam posługiwać się językiem sztuki, by budować poczucie sprawczości, wyrażać emocje i rozwijać empatię. W tej publikacji zebraliśmy doświadczenia:

Aurory Lubos (taniec) – która pokazuje, jak poprzez ruch i uważność budować wspólną i twórczą ekspresję.

Pawła Króla (sztuki wizualne) – który uczy zespołowej pracy kreatywnej i wykorzystania techniki kolażu do komunikowania ważnych dla uczniów treści.

Krzysztofa Olechnowicza (film i fotografia) – który otwiera świat obrazu wideo, ucząc planowania i sprawczości w cyfrowym świecie.

Jacka Panka (teatr) – który udowadnia, że teatr wzmacnia relacje, uczy współpracy i buduje pozytywny obraz siebie.

Droga, którą przeszliśmy

Artystka i artyści weszli do gdańskich szkół i przedszkoli w ramach interwencji artystycznych EDK. Gdańsk w roku szkolnym 2024/2025 w ramach pilotażu, który spotkał się z ogromnym entuzjazmem – otrzymaliśmy ponad 200 zgłoszeń! Do tej pory z naszych działań skorzystało niemal pół tysiąca młodych gdańszczan i gdańszczanek w kilkunastu placówkach – od przedszkoli po licea. Widzieliśmy, jak pod opieką twórczyni i twórców powstawały kolaże, flash moby na ulicach Gdańska oraz projekty filmowe i teatralne odpowiadające na realne potrzeby młodych ludzi.

Jak korzystać z tej publikacji?

Znajdziecie tu opisy procesów i metod, które można wdrożyć w codziennej praktyce szkolnej i przedszkolnej. Nie traktujcie ich jak sztywnych scenariuszy, lecz jako bank inspiracji. Kluczem jest to, by projekty wypływały z potrzeb grupy. Zapraszamy do testowania tych pomysłów, aby język sztuki stał się językiem Waszych uczniów i uczennic. Jesteśmy przekonani, że te metody mogą stać się skutecznym i wartościowym narzędziem. Do dzieła!

EDUKACJA DO KULTURY. GDAŃSK

Włącz się! Twórz i dziel się pomysłami!

Zgłoś się do programu EDUKACJA DO KULTURY.GDAŃSK i zdobądź certyfikat uczestnictwa dla siebie lub swojej szkoły/przedszkola!

Jak to zrobić?

- ☒ Zapisz się wypełniając krótki formularz z kodu QR:
- ☒ W ciągu roku szkolnego przeprowadź w klasie/grupie przynajmniej pięć lekcji/zajęć inspirowanych naszymi materiałami.
- ☒ Weź udział w warsztatach w gdańskiej instytucji kultury lub zaproś edukatorów do siebie.
- ☒ Zrealizuj jedną inicjatywę kulturalną lub kulturową i zaprezentuj ją w swojej szkole/przedszkolu.

edukacjadokultury.gdansk.pl

Ruch jest naturalnym
językiem ciała i emocji,
zanim jeszcze ubierzemy
je w słowa.

AURORA LUBOS

taniec

BIO

Gdańska niezależna artystka, performerka i edukatorka ruchu. Od 30 lat związana z trójmiejską sceną oraz zespołem angielskiego teatru Vincent Dance Theatre. W swojej praktyce łączy ruch, teatr, głos i tekst. Tworzy spektakle i instalacje o tematyce społecznej. W pracy z grupami kładzie nacisk na uważność, kreatywność i doświadczenie ruchu jako formy opowieści.

REFLEKSJE

W szkolnych salach, które na chwilę zamieniały się w przestrzeń tańca, obserwowałam, jak sztuka potrafi otwierać młodych ludzi. Nasze spotkania nie przypominały typowej relacji nauczyciel-uczeń. Bardziej były jak wspólna przygoda – pełna ciekawości, spontaniczności i odkryć, które pojawiały się z każdym kolejnym ruchem. Energia osób tańczących potrafiła eksplodować nagle, tworząc momenty szczerego śmiechu, zaskoczenia i pomysłów, na które sama nigdy bym nie wpadła. Wspólne działania oparte na kreacji, a nie rywalizacji, budowały między uczestnikami i uczestniczkami prawdziwe poczucie wspólnoty. To, co wymyślaliśmy razem, miało w sobie iskrę niezwykłości – tę radość tworzenia, która pojawia się, gdy każdy_a dokłada coś od siebie, a całość nagle zaczyna żyć własnym rytmem. Atmosfera warsztatów pozwalała im wyrażać siebie bez lęku. Ruch stawał się miejscem, w którym mogli i mogły być głośni, odważni, spontaniczni. Bo ruch/taniec jest organiczny, bliski człowiekowi – a młodym ludziom szczególnie. Pozwala im zobaczyć siebie nawzajem w całej pełni energii, wyobraźni i twórczego impetu.

INSPIRACJE

I. KRĘTA LINIA

Uczestniczki i uczestnicy w parach rysują kredą na ziemi kręte, kolorowe ścieżki. Jedno dziecko rysuje linię, a drugie od razu próbuje po niej przejść – powoli, uważnie, tak żeby nie zejść z trasy i utrzymać równowagę.

Kiedy wszystkie linie są gotowe, dwie osoby stoją na przeciwnych końcach jednej ścieżki. Przy muzyce ruszają w swoją stronę i w miejscu spotkania próbują się minąć – bokiem, z obrotem albo małym krokiem w tył. Ważne jest spokojne tempo i uważność na drugą osobę. Potem uczestnicy i uczestniczki łączą się w pary, łapią się za ręce i przechodzą linię razem. Muszą dopasować tempo i pomagać sobie nawzajem, żeby nie spaść z trasy. To dobry moment na ćwiczenie współpracy. Na końcu cała grupa próbuje przejść jedną linię wspólnie, reagując na zmiany kierunku, zatrzymania i na inne przecinające się ścieżki. Liczy się dogadywanie się ruchem i uważność na innych.

Na sam koniec możemy zaprosić uczestniczki i uczestników do swobodnego przejścia całej drogi, przeskakując z jednej linii na drugą. Każdy wybiera własną trasę i sposób poruszania się – byleby dotrzeć do końca. Zajęcia kończymy chwilą wyciszenia i spokojnym oddechem po krętej, kolorowej podróży.

II. RAZ, DWA, TRZY... BABA JAGA TAŃCZY

Zajęcia zaczynamy od stanięcia w kole i krótkiej rozmowy o tańcu. Pytamy uczestniczki i uczestników, jakie znają style i próbujemy je razem pokazać ruchem. Może to być balet, hip-hop, disco albo zupełnie wymyślony taniec. To dobra rozgrzewka i sposób, żeby rozruszać ciało.

Potem przechodzimy do zabawy „Raz, dwa, trzy... Baba Jaga Tańczy”. Jedna osoba zostaje Babą Jagą i staje na końcu sali, tyłem do reszty. Gdy Baba Jaga nie patrzy, włączamy muzykę, a dzieci ruszają w jej stronę, tańcząc. Kiedy Baba Jaga się odwraca, muzyka się zatrzymuje i wszyscy muszą zastygnąć. Jeśli ktoś się poruszy, wraca na start. Zabawa trwa do momentu, aż komuś uda się dotrzeć do Baby Jagi – wtedy ta osoba przejmuje jej rolę.

Warto proponować różne rodzaje muzyki, w różnym tempie: klasyczną, operową, instrumentalną, hip-hopową, jazzową, żeby osoby tańczyły na różne sposoby. Na koniec chwila wyciszenia i krótkie pytanie: jaka muzyka była najfajniejsza i przy której najtrudniej było się zatrzymać.

Indywidualny aspekt artystyczny schodzi na drugi plan – najważniejsza jest zespołowa praca kreatywna.

Paweł KRÓL

sztuki wizualne

BIO

Paweł Król studiował na Wydziale Edukacji Artystycznej Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Zajmuje się malarstwem, grafiką, plakatem oraz ilustracją. Laureat i finalistą licznych konkursów z zakresu grafiki i plakatu. Autor m.in. plakatu dla Gdańskiego Festiwalu Feta w 2019 roku. Mieszka i pracuje w Gdańsku. W trakcie warsztatów kładzie nacisk na dzielenie się kreatywnością i pracą zespołową.

REFLEKSJE

Fantastycznie było obserwować zaangażowanie uczniów i uczennic w kolejne zadania. Na początku mała część klasy nie była zainteresowana proponowaną formą, jednak wraz z kolejnymi spotkaniami cała grupa brała udział w ćwiczeniu. Obserwowałem fantastyczną grupę ludzi współpracującą ze sobą w symbiozie, wymieniającą informacje i pomagającą sobie nawzajem w realizowaniu projektów. Dystans, poczucie humoru i luz dawały swobodę działań. Najciekawszym spostrzeżeniem tych spotkań była obserwacja młodych ludzi, którzy potrafią i chcą pracować w symbiozie ze sobą, z elementami współpracy i wymiany informacji. Indywidualny aspekt pracy artystycznej schodzi na drugi plan, a najważniejsza staje się zespołowa praca kreatywna. Pozwala to na doświadczenie fizyczne, sprawczość i wymianę doświadczeń w świecie realnym, a nie wirtualnym.

INSPIRACJE

I. Kolaż analogowy MOJE ŻYCIOWE MOTTO

Należy przygotować brystol 70x50 cm (może być kolorowy), klej, nożyczki oraz stare czasopisma. Temat pracy musi wypływać z aktualnych potrzeb i zainteresowań uczennic oraz uczniów.

ETAP PIERWSZY – WYBÓR TREŚCI

Warsztaty rozpoczynamy od sformułowania przekazu. Uczennice i uczniowie zapisują dwa lub trzy hasła (cytaty, myśli własne, fragmenty piosenek), które mogłyby pełnić funkcję ich życiowego motto. Z tych propozycji każdy uczestnik wybiera jedno, stanowiące główny temat plakatu.

ETAP DRUGI – POLOWANIE NA LITERY

Kolejnym krokiem jest praca z materiałem źródłowym. Twórcy i twórczynie wyszukują w czasopiśmie liter, nagłówków i słowa o ciekawych krojach, wycinając je jako osobne znaki lub całe frazy. Należy zachęcać grupę do polowania na różne rozmiary i kolory, aby uzyskać wyraźny typograficzny kontrast. Zebranie większej liczby liter niż w samym hasle ułatwi późniejsze dopasowanie elementów.

ETAP TRZECI – KOMPOZYCJA NA SUCHO

Przed klejeniem uczennice i uczniowie układają wycięte litery na arkuszu, testując warianty wizualne: zestawianie dużych liter z małymi, ustawienie pionowe lub poziome, operowanie kontrastem barwnym oraz dynamiką linii tekstu. To czas na swobodny eksperyment poprzez przestawianie, obracanie i mieszanie różnych krojów pisma.

ETAP CZWARTY – PRZYGOTOWANIE FINALNEJ PRACY

Prace końcowe polegają na przyklejaniu elementów zgodnie z ustaloną kompozycją. Należy zwrócić szczególną uwagę na równe krawędzie liter, zachowanie odpowiednich odstępów oraz ogólną czystość (brak smug kleju). Jako dopełnienie projektu twórcy mogą dodać tło: wycięte z gazet bloki koloru, tekstury czy geometryczne kształty.

II. PLAKAT OKOLICZNOŚCIOWY – PRACA W PARACH

Plakat łączy przekaz tekstowy z formą plastyczną. Temat powinien wypływać z potrzeb grupy. Uczniowie i uczennice pracują w parach na formacie 70x100 cm, co wymusza współpracę i artystyczny kompromis. Należy przygotować klej, magazyny, papier kolorowy oraz biały brystol.

Po przypomnieniu o funkcji informacyjnej i graficznej plakatu oraz przemyśleniu jak ująć wybrany temat, twórcy i twórczynie wycinają kształty z kolorowych magazynów i papieru kolorowego. Najpierw bez użycia kleju ustalają kompozycję na przygotowanych arkuszach. Warto tworząc zachować dystans i poczucie humoru. Można dodawać krótkie formy tekstowe, np. nawiązujące do szkolnych doświadczeń.

Ważny jest dobór formy do tematu – np. prace dotyczące jubileuszu szkoły mogą zawierać formy graficzne nawiązujące do architektury budynku czy jego historii. Po ustaleniu koncepcji pary przyklejają kompozycje do papieru. Ważne, by barwna wizja była czytelna i ekspresyjna, podkreślając współpracę oraz indywidualne podejście do projektów przy jednoczesnej wzajemnej pomocy w zespole.

Język obrazu często
ma dla mnie większe
znaczenie niż słowa.

KRZYSZTOF OLECHNOWICZ

film i fotografia

BIO

Krzysztof Olechnowicz (ur. 1983 w Gdańsku) – fotograf, twórca eksperymentalnych sztuk wideo, performer i pisarz. Jego prace balansują na pograniczu obrazu, słowa i ruchu, eksplorując relacje między człowiekiem a medium. Autor i prowadzący warsztaty fotograficzne. Asystent Lidii Popiel od 2021 r., aktywny na polu sztuk wizualnych i performatywnych.

REFLEKSJE

Rola sztuki w kształtowaniu młodych ludzi jest dla mnie nieskończenie ważna. Siła języka wypowiedzi poprzez sztukę jest wiedzą i motorem, który nigdy nie traci swojej mocy. Sztuka pozwala wypowiadać się w sposób niewypowiedziany. Bardzo często wolę „rozmawiać” obrazem – język obrazu często ma dla mnie większe znaczenie niż słowa. Obserwacja świata bywa abstrakcyjna lub niesamowicie czuła, słowa zdają się tutaj czasami nieodpowiednie, a język obrazu jakim się posługuję ma nieskończone pole ukazania tego, co widzi dusza. Jedną z misji przekazywanych uczniom i uczeniom jest to, aby nigdy nie przestawali obserwować świata swoją duszą. Dzięki wideo mogą o tej wrażliwości opowiedzieć innym za pomocą obrazu, tekstu czy obiektu.

INSPIRACJE

I. WARSZTATY VIDEO DLA KLAS 4–8 I MŁODZIEŻY ZE SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

*warto realizować te zajęcia we współpracy z nauczycielką/nauczycielem informatyki, wykorzystując szkolne tablety

SPOTKANIE PIERWSZE – SCENARIUSZ I JĘZYK FILMU

Opracowanie pomysłu (vlog, reportaż, spot) oraz storyboardu. Omawiamy podstawy: czym jest ujęcie, scena i bohater, ciągłość obrazu oraz różnice między pionem a poziomem. Ćwiczenia: ujęcie statyczne, panoramowanie, najazd i odejście oraz praca z ręki kontra statyw.

SPOTKANIE DRUGIE – NAGRANIA I OŚ CZASU

Realizacja zaplanowanych ujęć przez twórczynię i twórców na tabletach przy wsparciu technicznym nauczyciela. Wprowadzenie do aplikacji: tworzenie projektu, import klipów na oś czasu, przycinanie i kolejność ujęć zgodnie ze scenariuszem.

SPOTKANIE TRZECIE – MONTAŻ

Montaż podstawowy w odpowiedniej aplikacji: cięcia, przejścia (umiarkowane użycie), korekta kolorów (filtry, jasność, kontrast) i muzyka z darmowej biblioteki. Praca nad tekstem: czytelny tytuł, podpisy i napisy końcowe. Etap końcowy to zapis filmu w odpowiedniej jakości oraz omówienie zasad publikacji (prywatność, zgody).

FINAŁ Pokaz prac z merytorycznym podsumowaniem. Co utkwiło w pamięci? Co nam się podobało? Nad czym warto popracować w przyszłości? Rozdanie pamiątkowych certyfikatów lub dyplomów.

II. WARSZTATY VIDEO DLA KLAS 1–3

*warto realizować te zajęcia w ramach informatyki, wykorzystując szkolne tablety

W klasach młodszych dzieci tworzą scenariusz i nagrania, a montaż wykonuje nauczycielka lub nauczyciel wspólnie z grupą. Pracujemy w zespołach 5-osobowych.

SCENARIUSZ I BOHATER

Uczennice i uczniowie wymyślają bohatera (np. zabawkę) i jego drogę przygody (np. „Pan Wąsik ratuje kota”). Ważną rolę pełni narrator opowiadający o akcji w tle. W rolę postaci wcielają się lalki, figurki lub pluszaki.

NAGRANIA I REALIZACJA

W czasie trzech spotkań (ok. godziny dziennie) grupy nagrywają sceny na dywanie lub stole. W realizację zaangażowany jest główny bohater oraz dwie osoby prowadzące dialog. Nauczyciel dba o stabilność kadru i wspiera technicznie młodych twórców i twórczynię.

MONTAŻ W APLIKACJI

Prowadząca lub prowadzący łączy ujęcia w aplikacji razem z grupą. Uczennice i uczniowie obserwują, jak ich nagrania zmieniają się w spójny film. To moment na naukę tego, jak obraz i dźwięk narratora budują opowieść.

FINAŁ I PREMIERA

Warsztaty kończą się uroczystą premierą gotowych projektów. Należy zarezerwować czas na merytoryczne podsumowanie oraz dzielenie się wrażeniami z pracy.

Teatr uczy współpracy,
wzmacnia relacje
i buduje pozytywny
obraz siebie.

Jacek PaNeK

teatr

BIO

Jacek Panek - pedagog, pedagog teatru, trener TUS, aktor i animator społeczny. Absolwent Pedagogiki i Wiedzy o Teatrze na Uniwersytecie Gdańskim, kształcił się m.in. w Akademii Teatru Alternatywnego przy Instytucie Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu. Od 10 lat związany z Teatrem Gdynia Główna jako aktor i realizator projektów edukacyjnych. Laureat Nagrody Prezydenta Gdyni (2021) za umiejętność łączenia talentu aktorskiego z wrażliwością społeczną i empatią.

REFLEKSJE

Warsztaty teatralne, które poprowadziłem w ramach rezydencji artystycznych EDK. GDĄŃSK w przedszkolu i szkole podstawowej składały się z trzech spotkań, co wymagało precyzyjnego zaplanowania. Zależało mi, aby dzieci miały przestrzeń do ekspresji i poznania podstaw teatru, a jednocześnie przygotowały krótką prezentację sceniczną.

Pierwsze spotkanie poświęciliśmy integracji. Poprzez zabawę dzieci ćwiczyły kreatywność, świadomość ciała, głosu i przestrzeni oraz pracę z rekwizytem. Celem było rozbudzenie zainteresowania teatrem, zachęcenie do współpracy i radości z kreowania postaci. Dzieci oswajały się z wystąpieniami publicznymi, co naturalnie budowało ich pewność siebie.

Mając do dyspozycji tylko trzy spotkania, zrezygnowałem z procesu opartego na burzy mózgów i improwizacji, które w dłuższym czasie są świetnym narzędziem twórczym. W zamian zaproponowałem dzieciom historię, którą wspólnie rozwijaliśmy podczas drugiego spotkania. Podzieliliśmy role i rozpoczęliśmy próby. Praca okazała się bardzo satysfakcjonująca – dzieci szybko zapamiętywały działania, a narracyjna forma scenariusza, wykorzystująca muzykę i ruch, pomogła im osadzić się w akcji bez poczucia chaosu.

Jako narrator stałem się częścią zespołu, co ułatwiało dzieciom budowanie relacji. Między spotkaniami kluczowa była rola pań nauczycielek, które prowadziły próby, pomagały utrwalic działania oraz angażowały się w przygotowanie kostiumów i scenografii. Dzięki ich pracy ostatnie spotkanie przebiegało w atmosferze spokoju. Mogliśmy przeprowadzić próbę generalną i poświęcić czas na rozmowę o procesie oraz osvajanie tremy.

Prezentacja przed innymi klasami była dla dzieci ekscytującym doświadczeniem, dającym poczucie realnego efektu pracy. Warsztaty pozwoliły im przeżyć teatr zarówno jako twórczą przygodę, jak i zobaczyć finał w postaci przedstawienia.

Przeprowadzone warsztaty wraz z całym procesem twórczym umacniają mnie w przekonaniu o tym, jak ważna jest sztuka w edukacji. Teatr rozwija kreatywność i wyobraźnię, uczy współpracy, wzmacnia relacje, a także buduje pozytywny obraz siebie i daje przestrzeń do wyrażania emocji. To świetny sposób na poznawanie siebie i innych oraz na czerpanie radości z twórczego działania.

Zaangażowanie nauczycielek pokazało dzieciom, że warsztaty to prawdziwe przedsięwzięcie, w które wszyscy wkładają serce. Dzięki temu cały proces tętnił energią, a jego zakończenie przyniosło satysfakcję oraz większą odwagę do wystąpień publicznych w przyszłości.

INSPIRACJE

I.100 SPOSOBÓW NA PRZYWITANIE SIĘ – ćwiczenie integracyjne rozwijające kreatywność, spontaniczność oraz współpracę w parach.

Uczestnicy i uczestniczki dobierają się w pary. Ich zadaniem jest, w określonym czasie (np. 5 minut), wymyślenie jak największej liczby **całkowicie nieistniejących w rzeczywistości** sposobów przywitania się – im bardziej szalone, absurdalne i zaskakujące, tym lepiej. Przywitania mogą być wykonywane z użyciem głosu, dźwięków lub wyłącznie za pomocą gestów i ruchu. Ważne jest, aby zapamiętać je w ustalonej kolejności.

Po upływie wyznaczonego czasu każda para prezentuje przygotowane i zapamiętane sposoby. Prowadzący, wspólnie z grupą, liczy, ile form przywitania danej parze udało się zaprezentować. Ćwiczenie może mieć charakter zabawowy lub lekko rywalizacyjny.

II. CO NAS ŁĄCZY? – ćwiczenie integracyjne rozwijające współpracę, kreatywność oraz umiejętność komunikacji niewerbalnej.

Uczestnicy dobierają się w zespoły 4-5-osobowe. Zadaniem każdego zespołu, podczas krótkiej rozmowy, jest znalezienie jednej czynności, aktywności lub cechy, która łączy wszystkie osoby w grupie. Następnie zespół przygotowuje **nieruchomy obraz (tzw. stopklatkę)**, tworzony wyłącznie z własnych ciał. Każda osoba w grupie może przedstawiać inny element składający się na daną czynność lub aktywność. Dla przykładu: jeśli wspólną rzeczą jest „czytanie książek”, jedna osoba może być książką, inna biurkiem, krzesłem lub lampką nad biurkiem. Chodzi o wspólne stworzenie kadru, który w czytelny sposób obrazuje daną czynność. Po zakończeniu przygotowań zespoły kolejno prezentują swoje stopklatki. Zadaniem reszty grupy jest odgadnięcie, jaka czynność lub aktywność została przedstawiona. Po zaprezentowaniu wszystkich stopklatek następuje przetasowanie zespołów.